

BALLI
KAUR JASWALOVÁ

NEČEKANÁ DOBRODRUŽSTVÍ SESTER ŠERGILOVÝCH

Občas se člověk musí vydat na cestu,
aby našel své kořeny.

argo

**NEČEKANÁ
DOBRODRUŽSTVÍ
SESTER
ŠERGILOVÝCH**

BALLI
KAUR JASWALOVÁ

**NĚČEKANÁ
DOBRODRUŽSTVÍ
SESTER
ŠERGILOVÝCH**

argo

Přeložila Jitka Jeníková

The Unlikely Adventures of the Shergill Sisters

Czech edition © Argo, 2020

Copyright © Balli Kaur Jaswal, 2019

Translation © Jitka Jeníková, 2020

Cover design by Holly Macdonald © HarperCollins Publishers Ltd 2019

Cover illustrations © Shutterstock.com

ISBN 978-80-257-3241-0 (váz.)

ISBN 978-80-257-3279-3 (e-kniha)

Asherovi

Prolog

Mé nejdražší děti,

pokud toto čtete, víte, že nadešel můj konec. Doufám, že naše poslední společné chvíle proběhly pokojně a že jsem měla možnost Vám všem povědět, jak moc Vás miluji. Pokud ne, doufám, že víte, jak moc jste mi obohatily život. Jsem na každého z Vás a na cesty, jimiž jste se v životě vydaly, nesmírně pyšná. Měla jsem to obrovské štěstí být svědkem Vašich potíží i triumfů, zlomených srdcí i úspěchů. To, že jsem Vás vedla od dětství k dospělosti, mi umožnilo žít život zas a znovu, a mám proto pocit, že jsem během své krátké existence v tomto vesmíru navštívila mnoho světů.

Je samozřejmě zapotřebí probrat celou řadu záležitostí týkajících se mé poslední vůle a majetku, ale to až později. Věřím, že až budou vyřízeny všechny ostatní formality, právníci Vás seznámí s tím, jak si rozdělíte pozůstalost. Pokud byste to rády věděly předem, stačí se podívat do přiložených dokumentů.

Prosím Vás, dávejte na sebe pozor a starejte se o sebe navzájem. Udělejte si čas nejen při zvláštních příležitostech; scházejte se, abyste posilovaly rodinné pouto. Život mě naučil, jak je důležité dávat milovaným najevo, že jsme tu pro ně. Pamatujte, že na ničem nezáleží víc.

Síta Šergilová poslouchala, jak stará paní na vedlejší posteli diktuje tenhle dopis do telefonu. Hlas se jí několikrát zlomil a musela se odmlčet, aby si povzdechla a popotáhla. Síta ztišila televizi a poslouchala tu část o právnících – nejvíc ji zajímalo, co tahle žena svým dětem zanechá, ale „přiložené dokumenty“ nebyly na téhle straně zástěny k dispozici. Děti si při jejich návštěvách prohlédla – dva synové ve středním věku, kteří mohli být klidně dvojčaty, ovšem s diametrálně odlišnými stravovacími návyky, a pohledná

blondýnka, jež neustále opakovala stejná uklidňující slova: „Jsme tady, mami. Jsme tady.“ Často přicházeli zvlášť, ale odcházeli společně, objímali se kolem ramen a vedli nenáročné debaty o parkovacích místech a zhoršující se kvalitě kávy v nemocniční kantýně.

Síta stiskla tlačítko, a když přišla sestra, poprosila ji o pero a papír. Den teprve začínal a takhle brzy ráno ještě návštěvy k pacientům nesměly. V tom čase se na umírání myslelo nejlépe. Bolest pohlcovala celé její tělo, sálala jí z palců až do spánků a rozechvívala jí kosti. Morfium nemorfium bolest nikdy docela nezmezila – v těch nejlepších dnech ji vídala, jak se plíží ve stínech na okrajích zorného pole, a v nejhorších ždímalas její křehké tělo jako ručník. Dnes se cítila natolik silná, aby se dokázala posadit. Dopis ženy z vedlejší postele ji inspiroval a sestra nějakým zázrakem splnila její přání během minutky.

Mé nejdražší dcery, začala. Pak se zarazila a zamračila se. Copak někdy své děti oslovovala jako *drahé*? Přeskrtla první řádek a pustila se znovu do psaní. *Pro Rádžní, Jezmeen a Širínu.* Tak – za velet, aby získala jejich pozornost. Stávala u schodiště a volávala všechna tři jména, i když chtěla, aby přišla dolů jen jedna z nich. Vždycky dokázala zaukolovat i zbylé dvě, jakmile vykoukly. Fungovalo to jen chvíli, než začala Jezmeen odpovídat: „KTERÁ Z NÁS KONKRÉTNĚ?“

Pro Rádžní, Jezmeen a Širínu.

Touhle dobou jsem po smrti. Je to jediné dobře, protože mám tohohle otravného života už po krk – všechna ta práce a trápení a snaha se o sebe starat, aniž k tomu mám jeden jediný důvod. Prosím, užívejte si zdraví, dokud se mu těšíte, protože jakmile Vás zradí tělo, nic na světě Vás už nedokáže utěšit.

Ne, tohle jim po sobě nemohla nechat. Bylo to příliš upřímné. Takováhle poslední slova by jí nikdy neodpustily. Poskládala papír

a položila ho na kraj nočního stolku, zatížila ho propiskou a zavřela oči. Jak chce, aby se na ni vzpomínalo? Byla manželkou, matkou, vdovou a babičkou. Na sikhských pohřbech se nepronášejí řeči, a její dcery tak budou ušetřeny sepisování seznamu jejích chabých úspěchů. Někdy měla pocit, že ví, která z jejích dcer na ni bude vzpomínat s nejmenší láskou, a když přišly lepší chvíle, ujišťovala se, že se všechny shodnou alespoň na tom, že dělala, co mohla.

Síta znovu stiskla tlačítko, aby přivolala sestru. Chvíli to trvalo, ale nakonec se objevila vyzáblá holka s tetováním a vyholenou polovinou hlavy. Nechovala se tak přátelsky jako jamajská sestřička, jež občas Sítě stiskla ruku a řekla jí: „Teď si odpočiňte.“ Ale když se jí Síta zeptala: „Kolik vám je let?“, usmála se.

„Dvacet sedm,“ odpověděla. Dívka měla vlasy po stranách vyholené cik cak. Síta přemýšlela, jakému muži by něco takového mohlo připadat atraktivní.

„Byla jste někdy v Indii?“ chtěla Síta vědět.

„Ne,“ opáčila sestra trochu smutně, což Sítu potěšilo.

„Kdyby vás matka požádala, abyste pro ni něco udělala – bez ohledu na to, co by to bylo –, udělala byste to?“

Sestřička odtáhla Sítin stolek, aby jí mohla zastrkat pod matraci okraje deky, jež se jí shrnula u nohou. Prsty přejela Sítě přes klouby prstů. „Samozřejmě,“ odvětila. „Potřebujete ode mě něco, protože jestli –“

„Jakého jste vyznání?“ vyzvíдалa Síta.

Sestra přimhouřila oči. „To je dost osobní otázka.“

Síta se zamračila. Právě proto měla raději jamajskou sestřičku, které se ve věčkovém výstřihu uniformy pohupoval drobný zlatý křížek. „Dobrý Bože,“ vzdychala si tiše pokaždé, když si na konci dlouhé směny protahovala záda.

„Mohla byste mi podat prosím papír a pero?“ požádala ji Síta. Když se sestra shýbla ke skřínce vedle postele, Sítě málem vyskočilo srdce z hrudi. *Tam ne!*

„Mám je támhle, na stolku,“ štekla a ukázala na psací potřeby, které teď ležely mimo její dosah. Přestože by sestra s největší pravděpodobností nevytáhla Sítinu taštičku na šperky, kterou měla uloženou mezi modlitební knížkou a nabíječkou na mobil, Síta žila už dost dlouho, aby věděla, že opatrnosti není nikdy nazbyt. Dívka vrátila noční stolek na místo a odešla. Teď si nejspíš ostatním postěžuje a dá jim za pravdu, že stará Šergilka by už měla zaklepat bačkorama. Rádžní minulý týden vtrhla na sesteranu a vynadala sestrám, že Sítu nechaly klepat se zimou, právě když měla jeden obzvlášť bolestivý záchvat. „Je mi jedno, že už deku má, dejte jí další!“ Rádžní na ně skoro křičela, což Sítu téměř rozplakalo vděčností a zároveň měla sto chutí dceři vyhubovat, že dělá takovou scénu.

Bolest se jí začínala vkrádat do těla a cítila, že ji čeká zlý den. Odpoledne ji navštíví dcery – snad všechny tři, protože Rádžní zavolala Širíně a řekla jí, aby okamžitě přiletěla, když se ukázalo, že Sítě zbývá už jen posledních pár dní. Musí ten dopis napsat dřív, než ji opustí zbytky sil.

Pro Rádžní, Jezmeen a Širínu.

Pokud si vzpomenete, chtěla jsem poté, co mi diagnostikovali rakovinu, odjet do Indie na pouť, kterou bych uctila zásady učení našich velkých gurů. Spolu s lékaři jste mě přesvědčily, že to je špatný nápad, neboť jsem na tom byla zdravotně velmi zle, ale já myslím, že by mě to posílilo alespoň duševně, když už ne tělesně.

Sepíšu vám několik míst a byla bych ráda, kdybyste se tam vypravily, až tu nebudu. Nachází se v Dillí, Amritsaru a ještě o kus dál. Celá cesta potrvá týden. Podnikněte ji společně a podle instrukcí splňte tyto úkoly: sevu, službu druhým, abyste si uchovaly pokoru, rituální koupel v saróvaru, jež Vás očistí a ochrání Vaši duši před nemocemi, a také pouť na vrcholky duchovna, abyste

pocítily vděčnost za tělo, jež Vás nese tímto životem. Přála bych si také, abyste můj popel rozprášily v Indii.

Ráda bych, abyste se vypravily na místa, na která se já už nedívám, a prožily spolu drobné radosti jako východ slunce u Brány Indie a společně skromné večeře. Na další stránce Vám rozepíšu plán cesty podrobněji. Prosím, udělejte to pro mě. Bude to můj způsob, jak ukončit cestu tímto světem, a Váš, jak jít dál.

S láskou

Vaše matka, Síta Kaur Šergilová

Když si Síta po sobě dopis četla, začaly se jí řádky před očima rozmazávat. Bylo to tu, spalující pocit v kostech. Pevně zavřela oči a stiskla okraje matrace. Sestry jí mohly dát denně jen určité množství morfinu, ale nezdálo se, že by jakákoliv legální dávka dokázala bolest odplavit. „Jsme tady, mami, jsme tady,“ představila si, že jí dcery říkají totéž co ona blondýnka, až jim dopis přečte. Tváře jim zalijí slzy, vezmou se za ruce a pro jednu budou držet spolu.

Když vlna bolesti ustoupila, Síta zvedla znovu propisku, otočila papír a začala sepisovat itinerář. Utrpení rychle vystřídala nostalgie – Síta si vybavovala Indii jako už dávno ne. Poradce Russ, jenž lidem v posledních dnech života pomáhal a který za ní zašel minulý týden, jí pověděl, že je naprosto běžné, když si člověk krátce před smrtí jasně vybavuje minulost. „Berte to jako přechodnou fázi,“ navrhl jí Russ. „Dokončujete jednu etapu a přecházíte do další.“ Když se Sítě jeho slova vybavila, zauvažovala o výpravě dcer do Indie. Bude trvat na tom, aby ji podnikly – žádné výmluvy, žádné vykrucování. Utěšovalo ji vědomí, že ve chvíli, kdy se její dcery vrátí ke svým kořenům, bude mít ona plné ruce práce s posmrtným životem. Kdo ví, jak dlouho jí bude trvat, než si zvykne na nové prostředí a zjistí, jak fungují tamní kávovary? A co když Dévindér skončil také na tom novém místě? Musí

zesnulému manželovi povyprávět, o co všechno za ty desítky let přišel – hned, jen co mu pořádně vynadá, že ji tak náhle opustil.

Myšlenky a vzpomínky na první roky manželství a mateřství zaplavily Sítě mysl a zbývající stopy bolesti se změnilly v mírný tlak na prsou. Prožívala tehdy dny plné zmatku – učila se být manželkou a matkou, jak vést domácnost, a zároveň si zvykala na život v nové zemi. Když to konečně všechno zvládla, její muž zemřel. Příliš malý zlomek života měla Síta kompletní rodinu. Připsala na seznam další položky. Do Indie se naposledy vypravila před téměř třiceti lety. Když jí Russ vysvětloval, jak vypadají různé fáze zármutku, pověděl jí, že někteří lidé pociťují intenzivní touhu vrátit čas. Síta se pyšnila tím, že je na taková přání příliš pragmatická, zároveň však doufala, že její dcery najdou Indii přesně takovou, jakou ji opustila.

Chtěla dcerám říct ještě něco. Bylo to svého druhu doznání, k němuž se rozhodla poté, co od ní Russ odešel. Bude muset najít vhodnou příležitost, kdy jim to poví. Nehodilo se, aby to zapsala, bude to muset zašeptat a přimět dcery, aby se k ní naklonily blíž. Nejdřív to, pochopitelně, rezolutně odmítnou. „Nebud’ blázen, mami,“ napomene ji Rádžní nebo Širína. „Děláš si srandu, že jo?“ zaútočí Jezmeen, protože matce neuvěří ani na smrtelné posteli. Pak začnou protestovat, budou jí říkat, že neví, co mluví. To ji na smrtelné chorobě rozčilovalo nejvíc – jak si všichni myslí, že uvažuje v nějaké mlze strachu, v zoufalé potřebě držet se zuby nehty života. Smrt představovala největší jistotu na celém světě. Aby dcerám dokázala, že to skutečně myslí vážně, vyzve je, aby otevřely zásuvku a vyndaly taštičku na šperky. Podívejte se dovnitř. Vidíte? Tak se, prosím, přestaňte hádat s vlastní matkou.

Kapitola první

Byla bych raději, kdybyste se na cestu vypravily v chladnější části roku, ale vzhledem k tomu, že Rádžní může jet jen o prázdninách, budete se muset do Indie vypravit v červenci nebo srpnu. Zarezervujte si letenky, jízdenky a hotely včas – vím, že jsem v Indii byla naposledy před více než dvaceti lety, ale všechny rezervace na poslední chvíli se pořádně prodražily.

Rádžní neměla ve zvyku na povel omdlívat. Pár vteřin poté, co jí Anil pověděl o své přítelkyni, zvažovala, že bude předstírat ztrátu vědomí, ale věděla, že by si pod sebe na poslední chvíli dokonce dala ruce, aby zbrzdila pád. Nikdo nemohl brát vážně ženu, která předstírá kolaps. Simulované mdloby, haha.

Tak na Anila prostě jen zírala, zatímco jí v hlavě běžely prosté matematické počty:

$$36 - 18 = 18$$

Přítelkyně byla o 18 let starší než Anil.

$$36 : 18 = 2$$

Přítelkyni bylo přesně dvakrát tolik, co Anilovi.

$$43 - 36 = 7$$

Přítelkyně byla jen o sedm let mladší než Rádžní.

Z posledního výsledku se jí zatočila hlava. Pronikavá vůně z polá snědené ryby ničemu nepomáhala. Opekla k večeři tři kusky lososa, protože omega-3 mastné kyseliny měly zajistit, že se všichni dožijí stovky. Věděla tahle Anilova přítelkyně o prospěšnosti omega-3 mastných kyselin? Nejspíš ne.

„No tak, mamí,“ vzdychl Anil. Rádžní zvládla jenom zavrtět hlavou. Ne, ne, ne. Dnešní večer měl být výjimečný: poslední společná večeře před jejím odletem do Indie. Pokud si Anil vybral tento okamžik, aby jim pověděl o své holce, pak to měla být... no,

holka. Někdo, kdo by jí říkal paní Čadlová a jejíž rodiče by k Anilovi chovali odpovídající množství nedůvěry, dokud by si je nezískal svým dobrým vychováním a čistými nehty.

Anil se otočil ke Kabírovi. „Tati,“ oslovil ho lehce zoufalým způsobem, ze kterého Rádžní poznala, že o tom už spolu – bez ní – mluvili. Kabír se zatvářil provinile. Kradmo se po Rádžní podíval.

„Tys o tom věděl?“ zaútočila na něj Rádžní. „Jak dlouho?“

Kabír měl tenké rty, které téměř mizely, kdykoliv se cítil nešťastný. „Přišel za mnou dneska ráno,“ odpověděl. „Balila sis věci na cestu a já tě nechtěl rušit.“

Čas večere – ráno = celý den.

Rádžní upřela na Kabíra pohled, jež měla obvykle vyhrazený pro neposlušné studenty, kteří se za ní měli dostavit do kanceláře. „A co na to říkáš? Podělil by ses s námi o svůj názor?“

„Pochopitelně mě to znepokojuje, nicméně Anil je dost starý na to, aby o sobě rozhodoval sám.“

„Znepokojuje? Znepokojovat tě může pohled na starou paní Willisovou, když se snaží vytáhnout na chodník popelnici. Tady jde o našeho syna, Kabíre. Před pár týdny odmaturoval a teď nám oznamuje, že se chce odstěhovat k dvakrát tak staré ženské!“ Kde se vůbec Anil seznámil s šestatřicetiletou ženou? Napadlo ji něco strašlivého. „Nebyla to tvoje učitelka, že ne?“

„Proboha, ne,“ zděsil se Anil. Rádžní si oddechla. Ještě že tak. Cass Finchleyová, učitelka hudebky, jí vždycky dělala starosti. Pokaždé, když dohlížela na školní plesy, se až příliš sugestivně vlnila na okraji tanečního parketu.

Kabír si odkašlal. „Anile, jde o to, že já i máma víme, že máš celou budoucnost před sebou. Nechceme jen, abys ji promrhal na nějakou... aférku.“

„To není aférka,“ ohradil se Anil. „Myslíme to spolu vážně.“

„Chápu, že to teď takhle vnímáš, ale časem se objeví potíže, synku.“ Rádžní dřív dojímalo, když Kabír říkal Anilovi „synku“.

Bylo to staromilské a okouzující a pokaždé ji z toho zahřálo u srdce. Teď to však vyslovil tak, jako kdyby si nebyl docela jistý tím, co to znamená.

„Nic, co bychom společně nedokázali překonat, no ne?“ prohlásil Anil.

„Nic?“ zopakovala Rádžní.

Anil pokrčil rameny. „Máme stejné kulturní zázemí. Rozumíme si. Lidi pořád tvrdí, že to je to nejdůležitější.“

„Jste z úplně odlišných generací. Je to dospělá žena. A ty jsi kluk! Stejně dobře byste mohli pocházet z různých planet.“

„Nic nepřekonatelného,“ prohlásil znovu Anil úsečně. S takhle zařatou čelistí se tolik podobal Kabírovi, že měla Rádžní sto chutí hádku pozastavit a doběhnout pro foťák. Říká se, že prvorozené dítě má vždycky mnohem víc fotek než jeho sourozenci. Vzhledem k tomu, že Anil zůstal jedináčkem, dokumentovala Rádžní důkladně celý jeho život, aniž se musela obávat sourozenecké nevyváženosti. Jejich domov vypadal jako svatyně Anilova dětství: portréty a obrázky kreslené prstovými barvami, čárky tužkou na nástěnném metru dokumentující, jak rostl.

Krise ohrožující Anilovu budoucnost se dostavovaly s železnou pravidelností rok co rok. Vloni v létě se přeli kvůli Anilovu prohlášení, že se nehodlá hlásit na žádnou univerzitu – chtěl mít školu po maturitě jednou provždy z krku. „Copak tě dneska může někdo naučit něco, co si nemůžeš najít v kyberspajsu?“ ptal se. Rádžní se udělalo mdlo z příšerné výslovnosti, kterou synovi celý život opravovala, a odešla z místnosti. Když se vrátila, Kabír ji ujistil, že Anilovi domluví. Trvalo měsíce, než konečně dospěli ke kompromisu: Anil se na univerzitu přihlásí, ale dá si mezitím rok pauzu. Měl v té době chodit do práce (rodiče doufali, že si během roku studijního volna uvědomí, jak moc ho bude nedostatečné vzdělání limitovat), jenomže pak zemřela babička a odkázala mu skromné dědictví, čímž jeho volný rok změnila v placenou dovolenou.